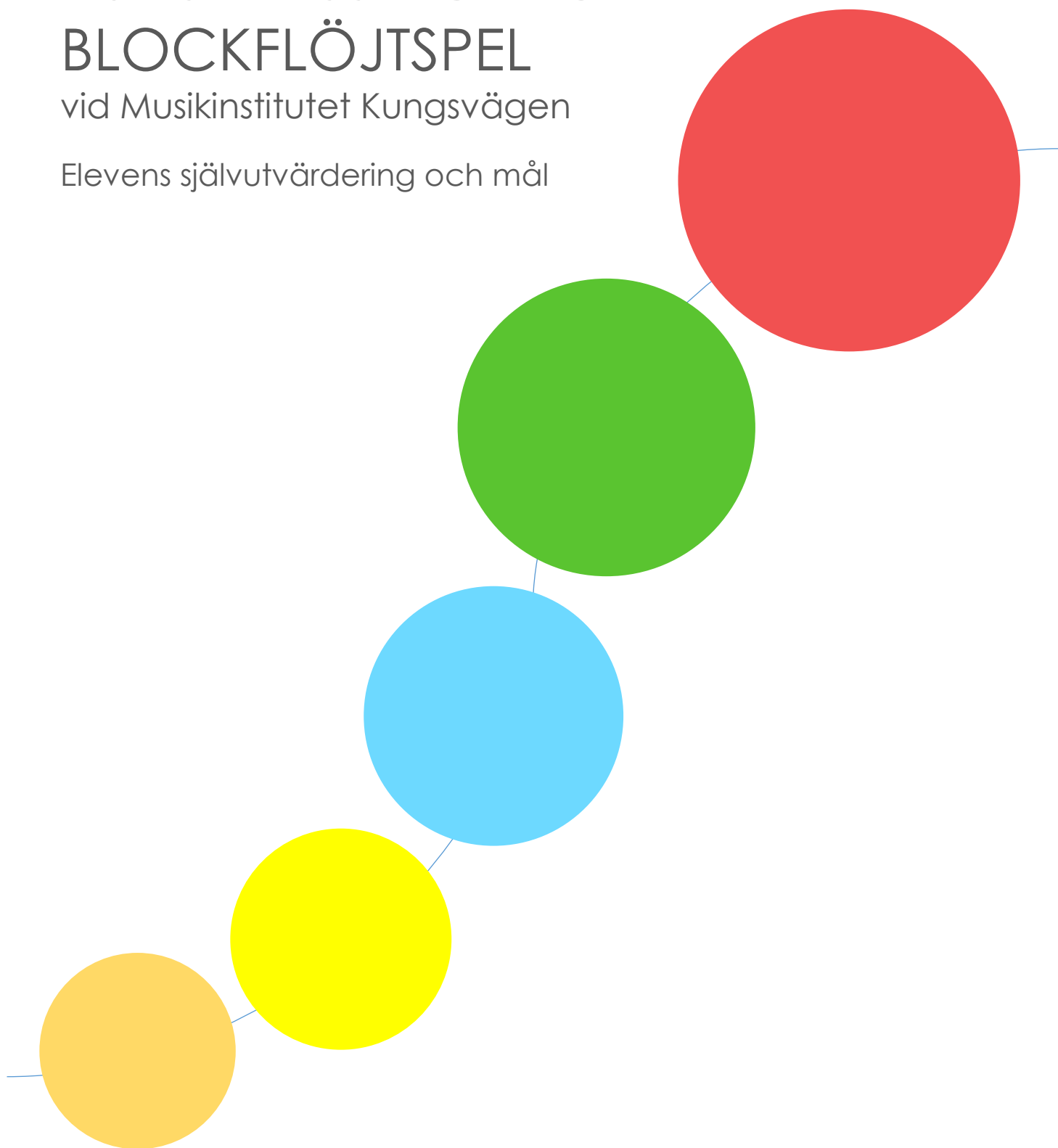

KUNSKAPSSTEGE FÖR BLOCKFLÖJTSPEL

vid Musikinstitutet Kungsvägen

Elevens självutvärdering och mål

Arbetsgrupp:

Hanna Haapamäki, Satu Parkkonen och Kimmo Absetz

INLEDNING

Bästa blockflöjtsvänner!

Denna kunskapsstege är ämnad för musikinstitutens blockflöjtselever, deras föräldrar och andra intresserade. I den stegvisa uppställningen nedan har vi för er räkning samlat det som vi har ansett vara viktiga kunskaper för olika delområden och nivåer. Med detta verktyg är det således vår avsikt att åskådliggöra vad eleven förväntas lära sig under sina blockflöjtsstudier.

Vi börjar med att förklara de fem delområden som utgör stommen i kunskapsstegen. Därefter går vi igenom vad dessa moment innebär för respektive nivåer, det vill säga grundnivå 1, 2 och 3 samt institutnivå (D). Vårt arbete med kunskapsstegen baserar sig på Utbildningsstyrelsens riktlinjer och Finlands musikleäroinrättningars förbunds kriterier för de olika nivåerna. Lycka till med blockflöjtsstudierna!

De fem delområdena

Spelteknik

- spelställning
- andningsteknik
- tungartikulation
- fingerteknik

Musikutövning

- notläsning
- tonhöjdsgehor
- rytm- och pulssinne
- nyanser och renhet

Musikförståelse

- helhetsuppfattning och detaljsinne
- samspelsförmåga
- utantillspel
- olika musikaliska stilarter

Uppträdanden och musikgestaltning

- föreberedelser av ett stycke för konsert
- publikkontakt
- eleven som förmedlare av styckets karaktär och stämning

Samspel

- samspel för alla elever på samtliga nivåer

Nivå 1

Spelteknik

- spelställning: att lära sig hitta en naturlig spelställning med bra hållning
- inandning genom munnen, flöjten vilar på underläppen
- utblåsning med jämn luftström för en god intonation
- inandningar som passar in i musikens struktur
- mjuk och flytande grundartikulation ("do"/"du"), förmåga att växla mellan legato, portato och staccato
- smidiga fingerrörelser, vänster tumme böjs inåt i den övre oktaven
- konsekvens vid eventuellt bruk av stödfinger så att fingrarna inte placeras lite var som helst på flöjten (höger lillfinger vilar mellan de två lägsta hålen)
- standardfingersättningar för sopranflöjt c2–a3 och för altflöjt f1–d3

Musikutövning

- flytande notläsningsförmåga på sopranflöjt c2–a3, altflöjt f1–d3
- aktivt lyssnande till det egna spelet och förmåga att söka olika tolkningssätt
- förmåga att öva spelläxor noggrant hemma
- insikter i vikten av att spela flera gånger under veckans gång
- rutin att öva redan dagen efter spellektionen för minnets skull
- förmåga att hålla tempot och tydligt känna styckets puls
- säkerhet i enklare rytmer

Musikförståelse

- att spela små stycken flytande och utan avbrott
- att särskilt öva styckets svåra ställen
- att se helheter och hur de byggs upp av delar
- att kunna spela små samspelsstycken
- att kunna spela utantill
- att kunna spela stycken av olika stilart
- att samarbeta med läraren kring repertoarval
- att improvisera: lek med olika tonhöjder med 1–5 toner i taget såväl med läraren som i grupp för att med fantasins och berättelsens hjälp lära känna blockflöjtens ljudvärld

Uppträdanden och musikgestaltning

- att förebereda ett stycke väl för uppträdande
- att skapa en naturlig publikkontakt vid uppträdanden, att buga före och efter uppträdande, att klä sig stiligt och att ha en lugn scennärvaro
- att förmå leva sig in i styckets stämning

Samspel

- duetter med läraren, små stycken med ackompanjemang, duetter och kanon

Nivå 2

Spelteknik

- aktivt spelande på altblockflöjten vid sidan av sopranflöjten, eleven uppmuntras att skaffa kvalitetsinstrument av trä
- drillar och andra enklare utsmyckningar
- utökat register till två oktaver
- mångsidigare artikulation
- förmåga att reglera utblåsningen för en god intonation
- byte av gaffelgrepp föregås av de fingrar som öppnar hål
- rutin på att hålla flöjten ren och i fint spelskick

Musikutövning

- förmåga att spela bestämt
- förmåga att visa ackompanjatören styckets början och slut samt tempo

Musikförståelse

- att särskilja dansanta och sångbara stycken och spela dem med passande karaktär
- att ta ut svåra ställen ur notbilden och förstå att öva dem särskilt
- att utveckla och stärka utantillspelet

Uppträdande och musikgestaltning

- ledigt scenframträdande
- konsertrepertoaren väljs i samråd av elev och lärare
- övning i att byta instrument (sopranflöjt till altflöjt eller tvärtom) under en och samma konsert

Samspel

- förmåga att lyssna till intonation i samspel
- förmåga att börja och sluta fraserna samtidigt med medmusikanterna

Nivå 3

Spelteknik

- kvalitetsinstrument i trä till elevens förfogande (alt- och sopranflöjt)
- etyder som en del av repertoaren
- flytande artikulation med mångsidig variation inom frasen
- snabbheten i tungartikulationen utvecklas till i det närmaste dubbeltunga
- små, avspända och avvägda fingerrörelser, välkoordinerade med tungan
- avväjning från onödiga rörelser och stödfingrar i spelet
- nyansrikt spel med också möjligen vibrato
- förmåga att öva med metronom
- obehindrat kromatiskt spel i hela omfånget på två oktaver
- rutin att göra rent och olja träinstrumenten vid behov

Musikutövning

- förmåga att använda utantillspelet till djupare musikalisk förståelse
- kunnande i att självständigt utarbeta övningsmoment för svåra ställen i notbilden
- insikter i att på egen hand göra små utsmyckningar i spelet, både i melodiskt spel och i kadenser

Musikförståelse

- förmåga att bemästra verk i större form
- repertoarblandning av musik från olika epoker, alltifrån medeltida musik och renässansmusik till barockmusik och nutida musik
- mångsidig frasering
- förbättrad notläsning, flytande prima vista

Uppträdande och musikgestaltning

- en helhet av flera stycken behärskas vid konserttillfällen
- förmåga att växla smidigt mellan olika instrument under en och samma konsert
- utvecklande av en personlig ton i spelet

Samspel

- att kunna leda mindre ensembler och visa insatser och avslut för medmusikanterna
- att kunna stämma och anpassa intonationen efter ensemblen
- att förmå ta musikaliska initiativ och likaså att reagera på sådana
- att behärska förutom sopran- och altflöjt antingen tenor- eller basblockflöjt (eller både och) i enklare ensemblestycken

Institut- nivå (nivå D)

Spelteknik

- vibrato
- dubbeltunga, historiska artikulationssätt
- alternativa fingersättningar (fingersättningar för spel i pianonyans, så kallade pianogrepp)
- spelteknik som förutsätts för modern musik
- teknik för drillar på alla kromatiska steg i hela registret
- kunnighet om alternativa fingersättningar för intonationsmässigt svåra toner
- flytande spel på sopran-, alt-, tenor- och basblockflöjt
- obehindrat spel i basklav

Musikutövning

- förmåga att planera in effektiv övning bland alla andra aktiviteter
- förmåga att särskilja tekniska moment såsom fingrar, ansats, andning och frasering och också att öva dem var för sig
- insikter i barockerans viktigaste nationella stilar i fråga om utsmyckningar
- kunnighet i att utarbeta egna kadenser till konserter och sonater
- konserter och krävande kammarmusikverk på repertoaren
- regelbundna konsertbesök för utvidgade musikaliska perspektiv
- förståelse av den ljudvärld som hör till modern musik

Uppträdanden och musikgestaltning

- förmåga att sammanställa och förverkliga en småskalig konserthelhet
- musik alltifrån medeltiden till nutida musik på konsertrepertoaren
- förmåga att ge uttryck för den egna musikaliska personligheten vid konserttillfällen
- ett scenframträdande som naturligt återspeglar den framförda musikens nyanser

Samspel

- färdigheter i att spela och uppträda med flersatsiga verk för ensemble
- spel i mån av möjlighet som solist med stråkkvartett och cembalo
- orkesterspel i mån av möjlighet